

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 6. Quænam ad libertatem contrarietatis, atque ad libertatem
anonymam sint requisita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

sunt oppositi; consequitur, in tali casu voluntatem diuinam suum actum ponere posse independere à nutu libero voluntatis creatæ: secus voluntatem creatam suum independentem à nutu libero voluntatis diuinæ. Quod pro dicendis disp. 39. de prædefinitionibus Dei obseruatum esto.

221 Per quæ omnia integrè iam manet probata, quoad omnes suas partes proposuit. 14. datum. 194. Circa quam aduerto, quæcumque in eâ statuta sunt de actibus duarum causarum liberarum habentibus inter se connexionem, perinde esse vera, siue talis connexio sit mediata, siue sit immediata; vt consideranti innotescet. Quod pro varijs casibus specialibus, qui occurrere possunt est obseruandum. Ex ijs autem, quæ circa duas causas liberas, quarum actus inter se connexionem habent, statuta relinquimus, non difficile inferri potest, quid sit statuendum circa duas causas vel ambas necessarias, vel alteram necessariam, & alteram liberam; quarum actus similiter inter se connexionem habent. Pro quo, in oppositis duobus principijs, generales aliquas regulas exhibebimus, quæ ad casus speciales ab vnoquoque facile possint applicari.

222 Primum principium est. Impossibile est, vt causa necessaria non exerceat actum, ad quem habet potentiam proximam. Demonstratur hoc. Quia causa necessaria ex vna parte ad vnum tantum ex suis actibus contradictorijs potest habere potentiam proximam; nam si, ad vtrumque haberet, iam non esset necessaria, sed libera, vt ex sæpe dictis in præcedentibus constat: ex alia verò parte non potest non illa vnum ex suis actibus contradictorijs exercere de facto; nam ambo extrema contradictionis nequeunt simul deesse: actus autem exercitus solus ille esse potest, ad quem in causâ datur potentia proxima, vt pote qui eam essentialiter præsupponit: ob id namque ab actu ad potentiam est necessaria consequentia. Igitur necessarium est, vt ex duobus actibus contradictorijs, ille, ad quem causa necessaria habet potentiam proximam, ab ipsâ exerceatur de facto; siue, quod recidit in idem, impossibile est, vt causa necessaria non exerceat actum, ad quem habet potentiam proximam. Quod erat principium demonstrandum. Circa quod duo sunt notanda. Primum, quando actus causæ creatæ postius est, vnum ex requisitis intrinsicis ad potentiam proximam eius esse decretum Dei concurrendi cum illâ. Secundum, quando actus est negatiuus, dato etiam, quod causa necessaria nullam in eo exerceret causalitatem immediatam, de quo quid sit dicendum, decreuimus supra num. 131. id non ob stare, quominus ille impræsentiarum sub dato principio comprehenderetur, vt potè in quo vniuersaliter est sermo de quouis actu, quem exercere concipitur causa necessaria quolibet modo, etiam citra causalitatem. Secundum principium est. Si actus causæ A cum actu causæ B sit connexus, tunc causa A potentiam proximam ad suum actum habebit, quando, stantibus ceteris cunctis ad talem potentiam requisitis intrinsicis, fuerit insuper conditionata veritas talis potentie proximæ completiua, iuxta doctrinam in præcedentibus traditam: de quo, doctrinam ipsâ suppositâ, nullum potest esse dubium.

223 His positis, sit prima regula pro casu, quod ambæ causæ A, & B sint necessariae, & actus causæ A cum actu causæ B sit connexus, siue non mutuo sine mutuo, vel è conuerso. Nimi-

rum. Si vnâ cum cæteris omnibus constitutiuis potentie proximæ causæ A ad suum actum, adsit conditionata veritas talis potentie proximæ completiua, nequibit causa A talem actum non exercere. Quia est impossibile, vt causa necessaria, qualis ponitur esse A, non exerceat actum, ad quem habet potentiam proximam iuxta principium primum. Et in dato casu causa A potentiam proximam habebit ad dictum actum iuxta principium secundum. Tantumdemque venit dicendum inuerso pacto de causâ B comparatâ cum causâ A. Secunda regula pro casu, quod causa A sit necessaria, & causa B sit libera, actusque causæ A sit connexus cum actu causæ B siue non mutuo, siue mutuo eadem prorsus est, ac præcedens ex parte causæ A cum B comparatæ. Quia causa A, vt pote necessaria, nequibit non exercere suum actum, si habeat ad illum potentiam proximam per prædictam veritatem conditionatam, & cæteris omnibus requisitis integrè constitutam. Comparatio autem causæ B cum A pertinet ad casum sequentem. Sit ergo tertia, & vltima regula pro casu, quod causa A libera sit, & causa B sit necessaria, actusque causæ A sit connexus cum actu causæ B siue non mutuo, siue mutuo. Applicandam scilicet esse ad hunc casum, suâ seruacâ proportionem, & quantum ad ipsum opus sit, doctrinam circa propositionem traditam latè pro casu, quod ambæ dictæ causæ sint liberae. Quam applicationem, quod non difficile à Lectore effici potest, ne prolixus sim, prætermitto.

224 Quemadmodum etiam prætermitto plurimam coniectaria, quæ ex doctrinâ vniuersalissimâ in hac quæst. stabilitâ possent inferri pro illis omnibus specialioribus materijs, in quibus de libertate sermo incidit, vel inseritur; quæ quidem pleraque sunt Theologicæ. Sat fuerit, hic statuisse, firmasseque vniuersalissima, nec parum notanda principia, ex quibus ibi nullo negotio innumeræ propemodum quæstiones resolui possint; prout nos in residuo huius Operis ipsâ praxi ostendemus.

QVAESTIO VI.

Quenam ad libertatem contrarietatis, atque ad libertatem anonymam sint requisita.

225 Post varias exhibitas diuisiones libertatis actus primi supra quæst. 3. ad tria vniuersaliora capita reduximus illam num. 31. nempe ad libertatem contradictionis, quæ versatur circa extrema contradictoriè opposita; ad libertatem contrarietatis, quæ versatur circa extrema opposita contrariè; & ad libertatem anonymam, quæ versatur circa extrema non opposita. Ex quibus libertas contradictionis potissima est: quia sine eâ neutra aliarum potest subsistere, vt ibi demonstratum est num. 39. clariùsque ex hic dicendis constabit. Cum tamen illa bene sine alijs stare possit, vt etiam patebit ex hic dicendis. Ob id de requisitis ad libertatem contradictionis latè tractatum est tota quæst. præced. Nonnulla tamen dicenda restant de requisitis ad libertatem contrarietatis, atque etiam ad libertatem

tatem anonymam, de quibus in presenti longè brevius agendum est.

226 Suppono autem primò, omnia, quæ ad libertatem contradictionis diximus esse requisita, vel intrinsecè, vel extrinsecè, necessariò dicenda esse pariter requisita ad libertatem contrarietatis, atque etiam ad anonymam, eo ipso, quòd neutra harum sine illà constare potest: imò vnaquæque harum ex duabus libertatibus contradictionis coalescit, seu composita est; prout ex demonstratione factà loco citato satis est notum, & ex hic dicendis amplius notescet. Itaque quæcunque de libertate contradictionis quæst. præced. sunt statuta, pro dicendis in presenti supposita sunt.

227 Suppono secundò alteram diuisionem libertatis actus primi traditam etiam quæst. 3. citata num. 25. in libertatem purè electiuam, & libertatem electiuam simul, & collectiuam. Quorum membrorum explicatio aliæque eorum subdiviisiones ibi videri possunt. His positis, difficultates aliquot, quæ ad hanc quæstionem, aut spectant, aut reduci possunt, per aliquot propositiones resoluo, notatà in singulis, si qua fuerit varietate opinionum.

Propositio I.

228 Possibile est, vt in causà liberà sola libertas contradictionis absque vllà libertate contrarietatis, & absque vllà libertate anonymà reperiat.

Doctrinam huius propositionis tenet Arriaga tom. 1. in 1.2. disp. 7. lect. 4. num. 27. Contra eam tamen stat Soar. disp. 19. Metaph. lect. 4. num. 9. quatenus ait, quoties voluntas est libera ad aliquem actum, & eius carentiam, per alium actum reflexum posse etiam velle talem carentiam: quod est, voluntatem simul cum libertate contradictionis habere libertatem contrarietatis ad duos actus inter se oppositos. Stat etiam contra propositionem Quiedo controuers. 12. de Anim. punct. 6. num. 6. docens, circa obiectum amabile, & odibile nullam in voluntate esse libertatem contradictionis, quæ non includat essentialiter libertatem contrarietatis.

229 Probat tamen propositio nostra primò contra Soar. Quia bene potest voluntas esse libera libertate contradictionis ad actum, & eius carentiam, quin sit potens ad actum reflexum, de tali carentiâ. Ergo titulo huius actus reflexi illi directo contrariè oppositi non debet habere voluntas libertatem contrarietatis coniuictam cum eâ libertate contradictionis. Consequentia est bona. Et antecedens probatur. Quia, vt voluntas sit libera libertate contradictionis ad actum, & eius carentiam, sat est illi, cognitionem habere monstrantem in obiecto actus aliquid ad eum inuitans, & aliquid ab eo retrahens, quin vllam cognitionem habeat vel de actu ipso, vel de carentiâ eius. At sine cognitione de carentiâ actus potentia ad actum reflexum de illà stare in voluntate non potest: quia nihil volitum, quin præcognitum. Ergo vt voluntas sit libera prædictâ libertate contradictionis, non opus est, quòd sit etiam libera prædictâ libertate contrarietatis.

230 Secundò probatur contra Quiedo. Quia, vt voluntas sit libera ad amandum, & non amandum obiectum, necesse non est, quòd in obiecto

vel in eius amore appareat aliqua ratio mali inclinans ad odium oppositum: sed sufficit, quòd obiecti bonitas appareat finita, & limitata limitatione videlicet valente quidem ab amore retrahere, sed non valente inclinare ad odium oppositum; eo quòd malitia non est. Vnde, vt voluntas sit libera ad amorem, necesse non est, quòd simul sit etiam libera ad odium oppositum: quo corrumpit totum fundamentum, in quo nitetur Quiedo. Poterit igitur voluntas habere libertatem contradictionis; quin simul habeat libertatem vllam contrarietatis.

Tertiò probatur. Quia, postquam voluntas habet cætera cuncta requisita ad amandum, & non amandum, Deus potest citra omne dubium illi preparare suum concursum ad solum actum amoris, quin præparet ad vllum alium actum. Quo casu subinde libertatem contradictionis habebit illa ad amandum, & non amandum absque vllà libertate contrarietatis, vt patet.

Quartò. Sit amor causæ A connexus cum actu causæ B, habeatque causæ A cætera cuncta requisita ad libertatem tum dicti amoris, tum odij oppositi, præter veritatem conditionatam de existentia sine contradictione actus causæ B sub hypothesi existentie amoris causæ A, quæ vnum est ex constitutiuis libertatis causæ A ad talem amorem iuxta doctrinam vniuersalem statutam quæst. 5. proposit. 9. Certè in tali casu defectu talis veritatis causæ A libera non erit ad amorem, cum libera sit ad odium oppositum. Quod est, eam in tali casu libertatem contradictionis ad odium, & carentiam eius habere sine libertate contrarietatis ad amorem, & odium.

Quintò probatur à priori. Quia multò minor vis requiritur citra omne dubium ex parte obiecti, & cognitionis eius, vt voluntas retrahatur ab eius amore, & illum omitat, quam, vt inducatur ad eius oppositum odium, & illud eliciat. Ergo fieri poterit, vt vis sufficiens ex parte obiecti, & cognitionis eius pro reddendâ liberâ voluntate libertate contradictionis ad ipsum obiectum amandum, & non amandum, sufficiens non sit pro reddendâ eâ liberâ libertate contrarietatis ad ipsum obiectum amandum, & odio habendum. Adde, cum sit certissimum, esse Deum liberum ad dandam, vel non dandam existentiam creaturæ, & consequenter ad volendum, vel non volendum efficaciter creaturæ existentiam, quæ est libertas contradictionis; valde dubitabile esse, an sit Deus liber libertate contrarietatis ad efficaciter volendam, vel nolendam positiuè existentiam ipsam. Nam, cum nullâ positiuâ causâ opus sit, vt creatura non existat, nolitio positiuâ de existentia creaturæ eo solum sine concepta, vt creatura non existat, superflua prorsus, atque ad Deo impossibilis videtur. De quo agemus suo loco.

Quod si libertas contradictionis absque vllà libertate contrarietatis dari potest in causâ liberâ, vt probatum est, multò melius poterit dari absque vllà libertate anonymâ. Quia multò est certius, libertatem ad amorem sine libertate ad actum amoris non oppositum stare posse, quam stare posse sine libertate ad actum oppositum amoris, vt satis ex se notum est.

Adnotare tamen oportet, doctrinam propositionis ad eos casus non extendi, in quibus libertas contrarietatis, aut anonyma purè electiuâ sit;

eo quòd causa ad alterutrum ex duobus actibus seu oppositis, seu nõ oppositis necessitata est, dumtaxat que libera ad eligendum inter illos vel vnum, vel alterum. Tunc enim certum est, neutram ex duobus libertatibus contradictionis, que interueniunt sine libertate aut contrarietatis, aut anonyma stare posse. Est ergo sermo in propositione de libertate contrarietatis, aut anonyma electiua simul, & collectiua, qua videlicet (quando adest) ita potest causa ex duobus actibus aut oppositis, aut non oppositis vnum eligere, vt ambo simul possit omittere. Huiusce enim generis est libertas contrarietatis, aut anonyma, quæ longè frequentius, quam illa altera, solet in causis liberis inueniri.

Propositio 2.

236 **Impossibile est, vt voluntas immediatè sit libera ad duos actus oppositos vnà libertate contrarietatis, quin sit etiam immediatè libera ad ipsos, & omissiones eorum duabus libertatibus contradictionis.**

Huc propositioni aduersantur Quiedo controuer. 9. de Anim. punct. 4. à num. 15. Arriaga tom. I. in 1. 2. disput. 4. sect. 1. subsect. 2. & alij, dum asserunt, quando voluntas liberè eligit amorem, præ odio contrario, carentiam odij non esse ipsi immediatè liberam, sed medio amore, quo illam causat. Quod est, voluntatem non esse liberam immediatè ad actus, & eorum carentias, sed tantum ad actus, & medio vnoquoque eorum ad carentiam oppositi, contra nostram propositionem. Pro qua tamen stant Petr. Hurt. 2. 2. disput. 136. sect. 2. subsect. 4. Ripalda de Ente supernat. disput. 68. sect. 2. & alij, quatenus asserunt, voluntatem, dum eligit amorem præ odio, non medio amore, mediâque libertate eius esse causam carentiæ odij, sed per se, perque immediatam libertatem, quam habet in illam: duasque proinde exercere immediatas libertates, alteram circa amorem, & alteram circa carentiam odij. Sed est tertia sententia veluti complectens duas prædictas asserentium, in arbitrio voluntatis libera ad amorem, & odium positum esse, dum eligit amorem, vel medio amore, ac libertate mediata, vel per se libertate immediatè causare carentiam odij. Quam etiam sententiam, perinde ac primam, fallam esse ex probatione propositionis nostræ, cæterisque adiungendis constabit.

237 **Suppono autem ad probationem, sermonem in eâ esse de voluntate ita immediatè liberâ ad duos actus contrariè oppositos, vt ad neutrum eorum habeat vllam libertatem mediatam: eo quòd integram libertatem immediatam ad illos aliunde habet, quam ab vilo suo exercitio libero; vt fere semper euenit. Quo posito, proba propositionem primò. Quia impossibile est, vt voluntas sit immediatè, siue proximè libera ad amorem, & odium, quin sit proximè potens non solum ad amorem, & odium, sed etiam ad omissionem amoris, & ad omissionem odij. Ergo, quin habeat duas proximas, siue immediatas libertates contradictionis, alteram ad amorem, & omissionem eius, alteram ad odium, & omissionem eius, simul cum vnâ proximâ, siue immediatè libertate contrarietatis ad ipsum amo-**

rem, & odium. Consequentia est euident. Quia vt ex doctrinâ statuta, sæpeque repetita quest. 5. constat, libertas proxima contradictionis ad amorem, & omissionem eius in duabus potentijs proximis voluntatis, alterâ ad amorem, alterâ ad omissionem eius consistit; similiterque libertas proxima contradictionis ad odium, & eius omissionem. Probatur igitur antecedens. Quia, si voluntas proximè potens ad amorem non esset etiam proximè potens ad omissionem eius, eo ipso esset proximè necessitata ad talem amorem: cum sit certissimum ex se, & ex doctrinâ vniuersali demonstrata in Pharo Scient. disput. 8. quest. 4. qua ratione est voluntas impotens ad vnum ex duobus actibus contradictorijs, eadem esse eam ad alterum necessitam. Cùmque aliunde ex suppositione præmissâ neque vllam talis voluntas ad talem amorem habeat libertatem mediatam, omnino, & simpliciter esset ea necessitata ad ipsum. Si autem voluntas simpliciter esset necessitata ad amorem, neutiquam maneret in eâ libertas contrarietatis ad amorem, & odium, vt non minus est manifestum ex eo, quòd, quidquid ad vnum ex extremis oppositis, etiam contrariè, necessitatum est, ad alterum impotens est; vt etiam constat ex se, & ex demonstratis in eadem Pharo tum loco citato, tum disput. 14. quest. 4. Manet igitur probatum satis apertè, impossibile esse, vt detur in voluntate libertas proxima contrarietatis ad duos actus oppositos, quin dentur ad singulos, & omissiones eorum duæ etiam proximè libertates contradictionis.

238 **Id quod aliter probatur secundò non minus clarè contra Auctores primæ sententiæ relate num. 236. Quia, si voluntas non aliter, quam medio amore, posset causare carentiam odij, & consequenter carentiam amoris non aliter, quam medio odio, potentia proxima voluntatis ad carendum odio per amorem necessariò constitueretur intrinsecè, similiterque constitueretur per odium potentia proxima ad carendum amore: vnde voluntas non esset proximè potens ad carendum odio, donec haberet amorem; neque esset proximè potens ad carendum amore, donec haberet odium. Hæc planè sequuntur ex hypothese prædictæ sententiæ. Ex eis autem rursus sequitur manifestè, dum voluntas elicit amorem, non liberè, sed omnino necessariò elicere illum. Quia non elicit illum liberè libertate immediatè, vtpote carens potentia proximâ ad omissionem eius per odium necessariò complendâ, quod tunc non adest. Sed neque libertate mediata: quia nullum ex influentibus immediatè in amorem ab aliâ libertate ipsius voluntatis dependet in existentia suâ; vt suppositum est. Tantundemque venit dicendum vice versâ de elicentia odij, quando voluntas elicit odium. Repugnat ergo, vt voluntas libera proximè sit ad actus amoris, & odij, nisi per se autecedenter, atque independentè ab illis ad eorum omissiones sit proximè potens; & consequenter proximè libera ad actum amoris, & omissionem eius, ad actumque similiter odij, & eius omissionem. Quod erat probandum.**

239 **Tertiò probatur etiam clarè. Quia, quando voluntas est proximè libera ad amorem, & odium, vel potentia proxima, quam habet ad amorem, est compatibilis cum omissione amoris; vel non est compatibilis. Si non est compatibilis. Ergo voluntas per illam est necessitata ad amorem, atque adeo non libera ad amorem, &**

odium, ut ponebatur. Si est compatibilis. Ergo voluntas per illam proximè est libera ad amorem, & omissionem amoris libertate contradictionis; pariterque ob argumentum idem ad odium, & omissionem odij per potentiam proximam ad odium. Quod est intentum nostrum. Nam, ut constat ex doctrinâ statuta supra quæst. 5. num. 151. voluntas habens potentiam proximam ad actum compatibilem cum omissione actus eo ipso habet libertatem proximam ad talem actum, & omissionem. Et confirmari potest. Quia, quam libertatem habet voluntas ad amorem, quando non est simul libera ad odium iuxta doctrinam propositam eandem proculdubio habet, quando etiam est simul libera ad odium. Sed libertas, quam habet in primo casu, libertas est immediata contradictionis. Ergo &, quam habet in secundo. Tantundemque est de libertate, quam habet ad odium, quando est simul libera ad amorem.

240 Quartò probatur propositio. Quia libertas proxima voluntatis ad amorem, & odium non est purè electiva, sed electiva simul, & collectiva. Cum certum sit, voluntatem non solum omittere posse alterutrum talium actuum seorsim, sed etiam omittere posse simul utrumque. Ergo voluntas tali libertate proximè libera potentias proximas habet ad amborum actuum omissiones simul causandas. Quod stare non posset, si potentia proxima ad omissionem vnius per alterum constitueretur intrinsicè, sicque respectu voluntatis non immediata esset, sed mediata, ut est notissimum. Per se igitur, & immediatè, antecedenterque ad dictos actus est voluntas proximè potens ad eorum omissiones; proximèque subinde libera ad actus, & ad omissiones duabus contradictionis libertatibus. Quod erat probandum.

241 Dicent, qui puram omissionem liberam possibilem negant, posse quidem voluntatem liberam ad amorem, & odium utrumque actum simul omittere, non tamen potestate immediatè, sed medio actu positivo reflexè imperant omissiones ipsas: qui actus proinde potentiam proximam ad omissionem amoris complebit loco actus odij, & potentiam proximam ad omissionem odij loco actus amoris. Sed contra primò. Quia, ut arguebam in simili nam. 219. voluntas solus obiecti cognitione instructa potest libera esse ad ipsum amandum, vel odio habendum, vel ad simul omittendum utrumque actum, quin ullam cognitionem habeat de talibus actibus, aut omissionibus, & consequenter, quin ullam habeat libertatem ad ipsas omissiones imperandas actu reflexo. Ergo in tali casu potestas, libertasque voluntatis ad tales omissiones immediata, & proxima erit, ab omnique actu positivo ipsius voluntatis penitus independens. Contra secundò. Quia, quando voluntas libera ad amorem, & odium de facto elicit amorem, nec habet odium, nec imperium de omissione amoris, nec alium actum per quem reddatur proximè potens ad ipsam amoris omissionem. Vel ergo per se, immediatè, & proximè est potens ad talem omissionem: atque ita libertatem proximam contradictionis habet ad amorem & omissionem eius, quod est nostrum intentum. Vel elicit amorem sine potentia proximè ad illum omittendum, atque adeò non liberè, sed necessariò. Quod est absurdum inferens alia contra suppositionem ipsam iuxta argumenta facta num. 237. & 238. quæ ad

presens propositum recurrunt. Contra denique tertio. Quia, ut ostendimus quæst. 7. pura omisso libera non solum voluntati est possibilis, sed sæpe in eâ datur de facto. Quo & necessitas imperij reflexi omittendi cessat, & evasio obiecta præcluditur. Firmumque stat, libertatem immediatam, seu proximam contrarietatis sine duabus libertatibus immediatis, seu proximis contradictionis stare nullo pacto posse.

Vnde fit gradus ad ostendendum contra sententiam tertiam relatam num. 236. voluntatem liberam ad amorem, & odium, dum elicit amorem, per se dumtaxat libertate immediatè posse carentiam odij causare; non verò pro arbitratu suo vel per amorem libertate mediata, vel per se immediatè. Id autem ostenditur primò. Quia, cum causatio permissiva, qua sola carentia odij est immediatè causabilis à voluntate iuxta doctrinam supra statutam quæst. 5. num. 131. in eo præcisè consistat, prout ex ibidem dictis constat, quòd voluntas omittat, siue non ponat odium, proximè potens ad illud ponendum, impossibile omnino est, existere in voluntate carentiam odij, dum elicit amorem, cum potentia proximè ad ipsum odium, uti supponitur, & voluntatem non causare carentiam odij per se libertate immediatè. Non ergo in arbitrio eius positum est, vel ita, vel medio amore mediata libertate causare. Secundò ostenditur. Quia, ut constat ex generali, & certâ doctrinâ tradita etiam dictâ quæst. 5. ut amor tanquam impedimentum odij carentiam ipsius odij causaret, potentiam proximam voluntatis ad ipsam odij carentiam deberet intrinsicè constituere. At talis potentia independenter à tali amore est adæquatè constituta ut ostendimus, supponiturque etiam in sententiâ, quam modò retellimus. Ergo, &c. Tertio ostenditur. Quia, ut etiam constat ex ibi dictis, quando impedimentum actus causæ liberæ huius potentiam proximam ad actus carentiam non constituit, ita in existentia sua dependet à nuda talis causâ, ut talem carentiam ab eo causatam necessariò supponat; tantum abest, ut causet illam. Igitur in casu nostro tantum abest, ut amor causet carentiam odij, ut porius existere nequeat aliter, quàm supponendo illam causatam à nuda immediatè voluntatis. Quartò ostenditur. Quia in materiâ, de qua tractamus, nihil excogitabile est, per quòd casus varientur, ita, ut in vno dicatur carentia odij causari ab amore, in altero à voluntate immediatè: siquidem, præter voluntatem cum potentia proximè ad odium, & ad eius carentiam, præter amoremque, & ipsam carentiam odij, nihil rationabiliter assignari potest existens pro vno ex dictis duobus casibus, quod non sit existens pro alio. Igitur alter eorum dumtaxat est censendus voluntati possibilis, non uterque. At primus solus non est possibilis illi, ut ostendimus. Ergo secundus solus dicendus est illi possibilis.

Concluditur ergo ex dictis omnibus; neque esse possibile, ut voluntas sit proximè libera vna libertate contrarietatis ad amorem, & odium, quin sit etiam proximè libera duabus libertatibus contradictionis, alterâ ad amorem, & carentiam amoris, alterâ ad odium, & carentiam odij; neque esse possibile, ut exerceat primam eligendo amorem, vel odium aliter, quàm exercendo simul duas secundas, alteram circa amorem, & alteram circa carentiam odij, quando elicit amorem præ odio, vel alteram circa odium, & alte-

& alteram circa carentiam amoris, quando eligit odium præ amore. Vnde etiam apparet, dictam libertatem contrarietatis, & duas dictas libertates contradictionis simul acceptas realiter idem omnino esse.

244 Sed est adnotandum, hucusque egisse nos dumtaxat de libertate contrarietatis electiua simul, & collectiua, qua videlicet voluntas ita ex duobus actibus contrariè oppositis potest vnum eligere, vt vtrumque simul possit omittere. Restatque determinandum proinde, an propositio, doctrinaque circa illam data etiam habeat locum, quando libertas contrarietatis purè electiua est; qua scilicet voluntas ita ex duobus actibus contrariè oppositis potest vnum eligere, vt nequeat vtrumque simul omittere; eo quòd ad eligendum vnum, vel alterum sub disunctione necessitata est; vt erit ad eligendum alterutrum ex duobus medijs oppositis, supposità intentione efficaci finis per illa tantum consequibilis; similiterque iuxta sententiam communem ad eligendum alterutrum ex duobus actibus oppositis, supposito imperio efficaci, atque disunctio de illis; & in alijs huiusmodi casibus. Dico, propositionem datam vniuersalem esse tam pro casibus, vbi libertas contrarietatis est purè electiua, quam pro casibus, vbi est electiua simul, & collectiua. Id enim planè ostendunt pleraque saltem ex argumentis factis pro illa, vt cuique recognoscenti innotescet. Sed de casibus, vbi libertas est purè electiua, multò plura venient dicenda infra quæst. 11. quæ ad rem videnda.

Propositio 3.

245 Impossibile est, vt voluntas sit proximè libera ad eligendum vnum, vel alterum ex duobus actibus non oppositis vnà libertate anonyma, quin sit etiam proximè libera ad ipsos, & omissiones eorum duabus libertatibus contradictionis.

Hæc propositio ex dictis circa præcedentem est manifesta. Quæ enim illam probant, potiore iure probant hanc, vt applicanti erit notissimum; maximè, cum in præsentì voluntas non possit medio vno dictorum actuum causare carentiam alterius, hoc ipso, quòd illi ponuntur esse non oppositi respectu voluntatis, atque adeò sic compatibiles inter se, vt possit voluntas vtrumque simul elicere. Dummodò tamen voluntas sit proximè potens ad eliciendum seorsim quemvis eorum, omisso altero, non potest non propositio esse vera; vt est manifestum; siue possit illa omittere etiam simul vtrumque; siue non possit; sed necessariò debeat elicere alterutrum.

QVAESTIO VII.

Vtrum voluntas proximè libera in actu primo per puram omissionem actus secundi suam libertatem exercere possit. Et qualiter.

246 **Q**uestio hæc eadem est cum illà satis communè. An sit possibilis voluntati pura omis-

libera. Cuius decisio impræsentì visa est opportuna ad maiorem intelligentiam, atque confirmationem eorum, quæ in præcedentibus statutæ sunt. Circa eam autem est supponendum primò, puram omissionem dici communiter in præsentì, quæ nulli actui coexistit cum ipsa connexo, oppositoque subinde, siue inconiungibili actui per ipsam omisso; quidquid sit de ipsius coexistentiâ cum alijs quibusque actibus actui omisso non oppositis, atque adeò neque connexis cum omissione ipsa. Sed est aduertendum, idcirco ab Autoribus dici omissionem puram, quæ nulli actui coexistit cum ipsa connexo; quia supponunt, quando adest talis actus, omissionem ab eo causari, ab eiusque proinde libertate mediata euadere illam liberam, quando libera est. Caterò quin, si semel statuatur, omissionem liberam nec causari, nec participare suam libertatem ab actu connexo cum ipsa, vt ego in casibus datis quæst. præced. statui, nihil erit, quod vetet, eam puram dici, quòd attinet ad propositum præsentis quæstionis; quantumuis ea eiusmodi actui quasi per accidens coexistat.

247 Secundo est supponendum, in hac quæstione non solum esse sermonem de omissionibus actuum voluntatis, qui immediatam libertatem à voluntate ipsa possunt habere; sed etiam de omissionibus actuum aliarum facultatum, quæ voluntati subdita sunt, qui actus propterea liberi etiam à voluntate, mediata tamen libertate, possunt euadere: talium quippe actuum omissiones etiam possunt euadere, sæpeque euadunt à voluntate, mediata libera, vt omisio audiendi sacrum, omisio dandi elemosynam, omisio ludendi, &c. Quæriturque de his etiam, an possint esse puræ, & liberæ. Imò verò ad carentias etiam actuum aliarum causarum distinctarum à causâ libera, quatenus sub huius libertatem cadere possunt, tametsi omissiones eius dici non soleant, potest, & debet extendi quæstio: e. g. ad carentiam combustionis domus, quam homo liberè potest comburere, & non comburit; ad carentiam vulneris animalis, quòd homo liberè potest vulnerare, & non vulnerat; ad aliasque huiusmodi. Igitur de omnibus hisce suo ordine in hac quæstione agendum est.

248 Circa quam prima sententia quorundam Recentiorum fuit, omissionem puram, aliàs possibilem, eo ipso, quòd pura sit, nec liberam, nec imputabilem esse posse. Pro qua sententiâ allegari solet Caiet. 1. par. quæst. 63. artic. 5. fine. Sed ibi tantum dicit, Angelum in primo instanti, etsi potuerit omittere, non tamen potuisse incurrere peccatum omissionis: quia hoc actum voluntatis non rectum fert secum necessariò annexum. Quòd etiam approbavit Gabriel in 2. distinct. 41. quæst. vnicâ artic. 3. dub. 3. & quidam Neoterici, teste Salas 1. 2. tract. 12. disput. 2. sect. 5. num. 84. Ipse verò Salas reprobatur tanquam minus tutum, & parum consonum sacra Scripturæ. Caterum sententiam propositam, cuiuscunque ea fuerit, probabilem conatur facere Petrus Hurt. disput. 62. de Incarnat. sect. 3. latè eam defendens, contendensque, voluntatem proximè liberam ad amorem posse quidem illum purè omittere absque vilo actu positiuo, talem tamen puram omissionem nec fore voluntati liberam, nec necessariam, requirique proinde, vt ea voluntati sit libera, quòd per actum positiuum ab ipsa voluntate causeatur.

Secunda sententia absolutè negat, possibili-